

T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyamet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

DAĞITIM YERLERİNE

2020 yılı Hac Organizasyonunda uygulanacak usul ve esaslara ilişkin hususlar aşağıda belirtilmiştir.

**A- MÜRACAAT İŞLEMLERİ**

**1. 2020 yılında ilk defa kayıt yaptıracaklar;**

a) Ön kayıt işlemleri **11 Kasım-13 Aralık 2019** tarihleri arasında yapılacaktır.

b) İlk defa kayıt yaptıracak vatandaşlarımız; Türkiye Diyanet Vakfının Hac ve Umre Muhasebe Müdürlüğüne ait anlaşmalı bankalardaki (Türkiye Vakıflar Bankası, T.C. Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası, Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş., Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş., Ziraat Katılım Bankası A.Ş., Vakıf Katılım Bankası ve Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş., Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş, PTT) kurumsal tahsilat hesabına veya mezkûr bankaların internet bankacılığı aracılığıyla, **25 (Yirmi beş) TL** ön kayıt ücreti yatıracaklardır. Hac müracaatı için kayıt yaptırdıktan sonra vazgeçenler ve hacca gidemeyenlere bu para iade edilmeyecektir.

c) Vatandaşlarımız, ön kayıtlarını doğrudan e-devlet kimlik doğrulama sistemi yoluyla veya **www.hac.gov.tr** adresinde yayınlanacak ön kayıt linkinden "Oda Tercihli" veya "Otel" konaklama türlerinden birini hac fiyat aralıklarını göz önünde bulundurarak tercih edeceklerdir.

d) Ön kayıt esnasında iletişim bilgilerinin mutlaka yazılması gerekmektedir. (Kura çekimi sonrası hacca gitmeye hak kazanan vatandaşlarımız "Kesin Kayıt" belgelerini cep telefonlarına gelecek olan SMS şifresi ile alabileceklerdir.)

e) Yapılacak tercihler bağlayıcı olacağı ve daha sonra hac konaklama türlerinde değişikliğe izin verilmeyeceği için, müracaat edenler konaklama türleri hakkında doğru bir şekilde bilgilendirileceklerdir.

f) Müracaatlar esnasında hacı adaylarının tercihlerini etkileyecek her hangi bir telkin, zorlama ve yönlendirme yapılmayacak; kendilerini beklentiye sevk edecek hac konaklama türü için öngörülen hizmetler dışında yerine getirilemeyecek abartılı vaatlerde bulunulmayacaktır.

g) Kayıtlar T.C. kimlik numarası ile yapılacağından, yabancı uyruklu olanların kayıtları alınmayacaktır.

**2. Önceki yıllarda kayıt yaptıranlar;**

**Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.**

T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

**a)** Daha önceki yıllarda hac kaydı yaptıran 2019 yılında hac kurasına katılan ancak kesin kayıt hakkı elde edemeyen hacı adaylarının kayıt yenileme işlemleri **11 Kasım 2019** tarihinde Başkanlığımız tarafından yapılacaktır.

**b)** Kaydı yenilenen vatandaşlarımızdan her hangi bir kayıt ücreti talep edilmeyecektir.

**c)** Kaydı Başkanlıkça yenilenen hacı adayları; kuraya gireceği il, adres, iletişim bilgileri ve konaklama türü değişikliklerini doğrudan e-devlet sistemi üzerinden e-devlet kimlik doğrulama sistemi yoluyla veya [www.hac.gov.tr](http://www.hac.gov.tr) adresinde yayınlanacak ön kayıt linkinden yapabilecektir.

**d)** Kura birlikteliğine dair değişiklik talepleri ile ilgili iş ve işlemler ise il/ilçe müftülüklerinden **11 Kasım-13 Aralık 2019** tarihleri arasında yaptırılabilir.

**e)** Önceki yıllarda kayıt yaptıran ama, 2019 yılında kayıtlarını yenilememeleri sebebiyle hac kurasına katılamayanların, 2020 yılı hac kurasına dâhil olabilmeleri için ilgili bankalara **25 (Yirmi beş) TL** ön kayıt ücreti yatırarak yukarıda belirtilen tarihlerde kayıtlarını yaptırmaları halinde kayıtları önceki kura kat sayıları dikkate alınarak kayıtları güncellenecektir.

**f)** Hacı adayları müracaatlarını yaptıktan sonra mağduriyet yaşamamaları için kayıt durumlarını [www.hac.gov.tr](http://www.hac.gov.tr) adresinden sorgulayabileceklerdir.

## **B- MÜRACAAT ESNASINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR**

**1.** Hacca götürülmek istenilen "**0-12**" yaş çocukların ön kayıtları ebeveynleri ile birlikte yapılacaktır.

Ön kayıttan sonra doğan çocukların ebeveynleri kesin kayıt hakkı elde ederlerse, istemeleri halinde bu çocuklarına, kontenjan durumu dikkate alınarak hacı sayılarının Suudi Arabistan Hac ve Umre Bakanlığına bildirildiği tarihe kadar kesin kayıt hakkı verilecek ve arşiv bilgileri tutulmayacaktır.

**2.** Müracaat formunda hacı adayları tarafından doldurulan bilgiler esas alınacaktır.

**3.** Suudi Arabistan makamlarınca beraberinde mahremi olmaksızın hacca gitmek isteyen 45 yaşından küçük kadınlara vize verilmemesi nedeniyle, bu durumda olan kadınlar müracaatlarını hacca hiç gitmemiş mahremleriyle birlikte yapacaklardır.

**4.** Müracaat:

**a)** Eş, anne, baba, kayınvalide, kayınbaba, kardeş, çocuk gibi akrabalar birbirleriyle yapacaklardır.

**b)** 2020 yılında her hangi bir akrabalık bağı olmayan vatandaşlarımız, istemeleri halinde **5 kişiyi** geçmemek şartıyla kayıtlarını grup halinde yapacaklardır.

**c)** 2020 yılında müracaat edenler, geçmiş yıllarda ön kaydı olan (akrabalık bağı bulunan veya bulunmayan) kişilerle ön kayıt birlikteliği yapabilecek ve tek bir kura numarası ile kuraya katılabileceklerdir.

**Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.**

T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

**d)** Grup birlikteliği yapmayanların, bilahare hacca birlikte gitmek istediği kişilerle kayıtlarının birleştirilmesi yönündeki talepleri karşılanmayacaktır.

**e)** Grup birlikteliğinde, gruptan ayrılma veya grup değişikliği taleplerinde tüm grup üyelerinin onayları esas alınacak; bu tür birliktelikte kura katsayısı ile ilgili bilgilendirme yapılacaktır.

**f)** Farklı il ve ilçelerde, farklı tarihlerde ve türlerde kayıt yaptırıp çekilen kurada kesin kayıt hakkı elde edenlerin uçuş yapılacak havalimanı birliktelik talepleri imkânlar dâhilinde yapılacaktır.

**5.** Başkasının yardımı olmadan günlük aktivitelerini kendi başlarına gerçekleştiremeyecek derecede engelli vatandaşlarımız talepleri halinde müracaatlarını, hacca hiç gitmemiş refakatçileri ile birlikte yapacaklardır.

**6.** Geçmiş yıllarda müracaatı olduğu halde 2020 yılı hac müracaatını mahremiyle veya grubuyla birlikte yaparak tek numara ile kuraya girmek isteyenlere uygulanacak kura kat sayısı; müracaat edilen yıllar için her bir kişiye uygulanacak katsayı toplamının gruptaki kişi sayısına bölünmesi sonucu elde edilecek rakama göre belirlenecek ve uygulama bu şekilde yapılacaktır.

**7.** Daha önce hacca gidenlerin müracaatları kabul edilmeyecek, müracaatlardan veya kura çekiminden sonra hacca gittiği tespit edilenlerin kayıtları silinecek, ön kayıt ücreti de iade edilmeyecektir.

**8.** Ön kayıt ücretini yatırdığı halde süresi içerisinde müracaatını tamamlamayanların müracaatları kabul edilmeyecektir. Bu nedenle; vatandaşlarımız mağduriyet yaşamamaları için, hac müracaatlarını belirlenen süre içerisinde yapacaklar, süresi içerisinde müracaatını tamamlayamayanların ön kayıt ücretleri talep etmeleri halinde, kendilerine iade edilecektir.

**9.** 2007-2019 yılları arasında müracaatlarını usulüne uygun şekilde yaptıkları halde müftülüklerce sehven bilgisayara girilememesinden veya elektronik ortamda internet müracaatından kaynaklanan hatadan dolayı kuraya dâhil edilemeyenler; önceki yıllardaki müracaat birliktelikleri de göz önünde bulundurularak varsa birlikte müracaat ettiği kişilerle birleştirilecek, birlikte müracaat ettiği kişiler yoksa müracaat ettiği ilde tercih ettiği hac konaklama türünün en son sırasına eklenecektir.

**10.** Kesin kayıt esnasında belge istenecek olmakla birlikte; şehitlerimizin, daha önce hacca gitmeyen anne, baba, eş ve evlenmemiş çocukları ile gazilerimiz ve eşleri, hac müracaatı esnasında kendi özel durumlarıyla ilgili bölümü de ayrıca dolduracaklardır.

### C- KURA ÇEKİMİ

**1.** 2020 yılında hac kayıtlarını yenileyenler ile hac için ön kayıt yaptıran vatandaşlar arasından; hac konaklama tercihleri ve ön kayıt yaptırdıkları yıllar dikkate alınarak hesaplanan kat sayı ve oranlar esas alınmak suretiyle kura çekilecektir.

**Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.**

T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

2. 2020 yılı hac kurası **09 Ocak 2020 Perşembe günü saat 10:00'da** Diyanet İşleri Başkanlığınca belirlenecek yerde, bilgisayar ortamında, kamuya açık ve basın huzurunda çekilecektir.

3. Kesin kayıt hakkı elde ettiği halde, iki defa hacca gitmekten vazgeçenler, 2020 yılı için kaydını yenilemeleri halinde, ilk kez ön kayıt yaptıran hacı adaylarına uygulanan katsayı ile kuraya dâhil edilecektir.

4. 2020 yılında ön kayıt yaptıran hacı adayları kura birlikteliği yapmaları durumunda, kura grubundaki kişilerin kura katsayısının, her bir kişiye uygulanacak katsayı toplamının gruptaki kişi sayısına bölünmesi sonucu elde edilecek rakama göre belirlenecek (Sonucun küsuratlı çıkması durumunda 0,5 ve üstü yukarıya; 0,4 ve aşağısı aşağıya yuvarlanacak) ve uygulama bu şekilde yapılacaktır.

5. Kura; hacı adaylarının müracaat ettikleri ilde, tercih ettikleri "**Odalı Tercihli**" ve "**Otel**" hac konaklama türlerinde, güncellenen listeler üzerinden sıraya konulması şeklinde çekilecek, kura çekiminde asıl ve yedek tasnifi yapılmayacaktır.

6. 2020 yılında çekilecek kura sonucunda kesin kayıt hakkı elde edenlerden kayıt süresi içerisinde kaydını yaptırmayanlara, gerek ek kayıt süresinde gerekse müteakip yıllarda kesin kayıt hakkı verilmeyecektir.

7. Acenta organizasyonlarına kesin kayıt yaptıran vatandaşlarımızdan münferiden veya topluca vazgeçenlerin olması halinde, boşalan bu kontenjanların doldurulması için kayıt hakkı verilen vatandaşlarımız, sayıların Suudi Arabistan Hac Bakanlığına bildirildiği tarihten önce istedikleri acentaya serbestçe kayıt yaptırabilecek, hac yolcusu sayılarının Suudi Arabistan Hac Bakanlığına bildirildikten sonra sayılarda değişiklik yapılamadığından boşalan kontenjan aynı acenta tarafından kullanılacaktır.

8. Hacı adaylarının kesin kayıt yaptıracakları organizasyonu serbestçe tercih etmelerine imkân sağlamak amacıyla, kura çekiminde **Diyanet İşleri Başkanlığı** ve **Acenta** ayırımı yapılmayacaktır.

9. Kura sonuçları Diyanet İşleri Başkanlığının [www.hac.gov.tr](http://www.hac.gov.tr) internet adresinden sorgulanabilecek, SMS yoluyla grup başlarına bildirilecek, [www.hac.gov.tr](http://www.hac.gov.tr) adresinde yayınlanacak sonuç linkinden e-devlet kimlik doğrulama sistemi yoluyla veya doğrudan e-devlet sistemi üzerinden sorgulanabilecektir.

10. Kesin kayıt sırası gelen hacı adaylarının, tercih ettikleri hac konaklama türüne göre kayıt aralıkları internet ortamında sorgulanabilecektir.

#### D- KESİN KAYIT İŞLEMLERİ

1. Müftülükler; bu talimatın ulaşmasından itibaren alacakları onayla "Hac Bürosu"nu oluşturacaklar, söz konusu bürolarda hac kesin kayıtları ve 2020 yılı hac organizasyonu ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek üzere yeterli sayıda personel görevlendireceklerdir.

**Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.**

T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

Büroda görevlendirileceklerin; çalışkan, liyakatli, başarılı ve daha önce bürolarda görevlendirilen tecrübeli personelden seçilmesine itina gösterilecektir.

2. Kesin kayıtların yapılacağı mekânlar, mümkün mertebe vatandaşlarımızın kolayca ulaşabilecekleri ve geldiklerinde istirahat edebilecekleri şekilde dizayn edilecektir.

3. Hac kesin kayıtları **13-24 Ocak 2020** tarihleri arasında yapılacaktır.

4. Kesin kayıt hakkı elde eden hacı adayları; Kesin Kayıt Belgesini [www.hac.gov.tr](http://www.hac.gov.tr) adresinde yayınlanacak kesin kayıt belgesi linkinden e-devlet kimlik doğrulama sistemi yoluyla veya doğrudan e-devlet sistemi üzerinden alacaklardır.

Ancak kurul kararı gereği kesin kayıt hakkı verilenler ile Suudi Arabistan'a kesin isim listesi/kesin sayı bildirildikten sonra vazgeçenlerin yerine alınan kayıtlarda kesin kayıt belgesi alınma şartı aranmayacaktır.

Kesin Kayıt Belgesini alan hacı adayları kayıt süresi içerisinde;

a) Diyanet İşleri Başkanlığı hac organizasyonunu tercih edenlerin il müftülüklerine,

b) Acenta organizasyonunu tercih edenlerin Diyanet İşleri Başkanlığı ile sözleşme imzalayan acentaya,

Müracaat ederek kesin kayıtlarını yaptıracaklardır.

5. Hacı adayları kesin kayıt sıralarını müftülüklerden veya Diyanet İşleri Başkanlığının [www.hac.gov.tr](http://www.hac.gov.tr) internet adresinden takip edeceklerdir.

6. Kayıt sırası geldiği halde kaydını yaptırmayanların yerine kayıt yapılabilmesi için;

a) Kaydını yaptırmayan kişi ile irtibata geçilerek kayıt yaptırmaması gerektiği hususunda bilgilendirilecek, kayıt yaptırmayacağını beyan etmesi halinde, kendisinden dilekçe alınacaktır.

b) İrtibata geçilememesi veya şahsın dilekçe vermekten imtina etmesi halinde bu durum tutanakla kayıt altına alınacaktır.

7. Hac kesin kayıt belgesini aldığı halde süresi içerisinde Başkanlığa veya acentaya müracaat etmeyerek kayıt yaptırmayanlara bilahare kesin kayıt hakkı verilmeyecektir.

8. Kuraya birlikte katılıp kesin kayıt hakkı elde edenlerin kesin kayıt belgesine tamamının isimleri yazılacaktır.

9. Hac kesin kayıt belgesi verilmesinde Diyanet İşleri Başkanlığı ve acentalar arasındaki % 60 ve % 40 oranı korunacak ve kesin kayıtlar her bir ilde hac konaklama türlerine göre zikredilen oranlara göre yapılacaktır.

10. Kayıt süresi sonunda il bazında kontenjanların dolmaması halinde, **30 Ocak-07 Şubat 2020** tarihleri arasında konaklama türlerine göre kura sıra numarası gözetilerek kayıt alınabilecektir.

11. Diyanet İşleri Başkanlığı veya acentaya kayıt yaptırdıktan sonra vefat, vazgeçme ve diğer nedenlerle kontenjanlarda oluşacak boşluklar, vize işlemleri için yeterli sürenin bulunması halinde, konaklama türlerine göre kura sıra numarası gözetilerek doldurulacaktır.

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

**12.** Kayıtlar öncelikle her bir hac konaklama türü için ayrılan oranlar çerçevesinde yapılacak, ancak imkân bulunması halinde il kontenjanını aşmamak kaydıyla, kayıt sırası gelen hacı adaylarına konaklama türleri arasında;

**a)** Oda tercihli konaklama türünden otel konaklama türüne geçiş imkânı verilecektir.

**b)** Otel konaklama türünden oda tercihli konaklama türüne geçiş imkânı verilmeyecektir.

**13.** Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşı olup (oturumlu ve çifte vatandaş olanlar hariç) ilk defa hacca gidecekler için hac kayıt izni verilecek ve bunların kesin kayıtları ön kayıt ücreti de alınarak Diyanet İşleri Başkanlığınca belirlenecek bir tarihte T.C. Lefkoşe Büyükelçiliği Din Hizmetleri Müşavirliğince yapılacaktır.

**14.** Çekilen kurada kesin kayıt hakkı elde ettikten sonra vefat edenlerin yerine, varislerinin noterden vekâletname verecekleri bir kişinin, daha önce hacca gidip gitmediğine ve kura listelerinde olup olmadığına bakılmaksızın kaydı yapılabilecek ve bu şekilde gidişler arşiv bilgisi olarak değerlendirilmeyecektir.

**15.** Hac maksadıyla Suudi Arabistan'a götürüldüğü halde mücbir sebeple hac görevini ifa edemeden yurda döndüğü tespit edilen vatandaşlarımızın, Diyanet İşleri Başkanlığına başvurmaları ve hac konaklama türlerinden birini tercih ederek ücretlerini de yatırmaları durumunda kesin kayıtları yapılacaktır.

**16.** 2019 yılı hac organizasyonuna katılan ancak hac farızasını eda edemeden Suudi Arabistan'da vefat edenlerin yerine; varislerinin noterde vekâletname verecekleri bir kişiye talep ettiği konaklama türüne ait ücreti yatırmak kaydıyla, daha önceden hacca gidip gitmediğine ve kuraya katılıp katılmadığına bakılmaksızın kesin kayıt hakkı verilecek ve bu şekilde gidişler arşiv bilgisi olarak değerlendirilmeyecektir.

**17.** Çocuklarla alakalı olarak;

**a)** Kesin kayıt hakkı elde eden vatandaşlarımızın, ön kayıttan sonra doğan çocukları ile hac mevsiminin başlama tarihi itibarıyla 0-5 yaş (60. ay dâhil) aralığındaki çocuklarına hacı sayılarının Suudi Arabistan Hac ve Umre Bakanlığına bildirildiği tarihe kadar kesin kayıt hakkı verilecek, bunların arşiv bilgileri tutulmayacaktır.

**b)** 6-12 yaş aralığındaki çocuklarda ön kayıt şartı aranacak, ebeveynleri ile birlikte kuraya dâhil edilecek, kura neticesine göre kendilerine kesin kayıt hakkı verilecek, bunların arşiv bilgileri tutulmayacaktır.

**18.** Hac kayıt formunda konaklama türü tercihi bilgisayara müftülüklerce sehven yanlış aktarılan hacı adayları, kesin kayıt sırasının gelmesi ve ilgilinin istemesi halinde, müracaat formunda tercih ettikleri hac konaklama türüne göre kesin kayıtları yapılacak, ancak müracaatlarını elektronik ortamda internet yoluyla yapanların sadece sistemde tercih ettikleri konaklama türüne kayıtları yapılacaktır.

**Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.**



T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

**19.** Diyanet İşleri Başkanlığı veya acentalara kesin kayıt yaptıran hac yolcuları; yazılı talepleri halinde kayıt süresi içinde hac konaklama türü ve kişi sayısı aynı olmak kaydıyla karşılıklı olarak Başkanlık ve acentalar arasında becayiş yapabilecektir.

**20.** Kesin kayıt hakkı elde edenlerden haklarında Alzheimer, Diyaliz ve Şizofreni tanısı bulunan vatandaşlarımızın Sağlık Bakanlığı ile koordineli bir şekilde durumları tespit edilecek, bu durumda olanlara kesin kayıt hakkı verilmeyecek; ancak adlarına vekâleten hac yapmak üzere kendisi/vasisi/vekili tarafından noterden vekâletname verilen bir kişiye daha önce hacca gidip gitmediğine ve kura listelerinde olup olmadığına bakılmaksızın **65 yaş altında** ve sağlıklı olması koşuluyla kesin kayıt hakkı verilecektir.

**21.** Kesin kayıt hakkı elde edenlerden; sağlık durumu ve yaşlılık sebebiyle hacca gidemeyeceğini en az üç doktor imzasını taşıyan rapor (Kanser hastaları için epikriz raporu) ile belgeleyenlerin adlarına vekaleten hac yapmak üzere kendisi/vasisi/vekili tarafından noterden vekaletname verilen bir kişiye, daha önce hacca gidip gitmediğine ve kura listelerinde olup olmadığına bakılmaksızın **65 yaş altında** ve sağlıklı olması koşuluyla, kesin kayıt hakkı verilecek, bu şekilde gidişler arşiv bilgisi olarak değerlendirilmeyecek, vekâlet verenin ise hac arşiv kaydı tutulacaktır.

**22.** Yaş hesaplamalarında hac mevsiminin bitiş tarihi temel alınacaktır.

**23.** Kesin kayıt yaptıırıp vize alındıktan sonra mücbir sebeple vazgeçen ve vizesi iptal edilemeyen kişilerden Suudi Arabistan makamlarına ödenen ve iade edilemeyen ücretler kesilecektir.

**24.** 2019 yılında kesin kaydını yaptırdığı halde, tercih edilen hac konaklama türüne ait ücreti yatırmaları kaydıyla;

**a)** Sağlık problemleri nedeniyle hacca gidemediklerini ibraz ettikleri en az üç doktor imzasını taşıyan rapor (Kanser hastaları için epikriz raporu) ile belgeleyenlere,

**b)** Hac için çıkışların başladığı tarihten **40 gün öncesi** ile sınırlı olmak kaydıyla, birinci derece yakınlarından birisinin vefatından dolayı hacca gidemeyenlere,

**c)** Doğum öncesi veya doğum sonrası hacca gidemeyenlere,

**d)** Kayıt güncelleme tarihinden sonra dünyaya gelip anne ve babaları tarafından yanlarında götürülmek istenen çocuklara,

**e)** OHAL kapsamında yurt dışına çıkmalarına izin verilmeyen ancak sonra haklarındaki ihtiyati tedbir ve izin yasağı kararı kaldırılanlara,

Kesin kayıt hakkı verilecektir.

**25.** Başkanlık ve acenta organizasyonlarınca oda tercihli konaklama türünde kayıtlar, hacı adaylarının tercihine göre; **2 kişilik odalarda % 30, 3 kişilik odalarda % 30, 4 kişilik odalarda % 40** oranlar gözetilerek yapılacaktır.

## E- ÜCRETLE İLGİLİ İŞLEMLER

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

1. 2020 yılı hac ücretleri Suudi Arabistan Riyali (SAR) olarak tahsil edilecektir.
2. 2020 yılı hac kesin kayıt ücretleri Suudi Arabistan Krallığı Hac ve Umre Bakanlığı ile yapılacak olan protokol toplantısı sonrasında belirlenecektir. Ancak vatandaşlarımızın hac konaklama tür tercihlerini kendilerine uygun kategoride yapabilmeleri için hac fiyat aralıkları aşağıda belirtilmiştir.

| HAC KONAKLAMA TÜRÜ | ODA TERCİHİ | 2020 YILI HAC FİYATLARI (SAR) |
|--------------------|-------------|-------------------------------|
| ODA TERCİHLİ       | ALT LİMİT   | (15.950)                      |
|                    | ÜST LİMİT   | (21.500)                      |
| OTEL               | ALT LİMİT   | (24.000)                      |
|                    | ÜST LİMİT   | (SERBEST)                     |

3. Çocuk ücretleri; hac konaklama türlerine, yaş gruplarına ve verilecek hizmetler dikkate alınarak hac ücretleriyle birlikte hesaplanacak ve yapılacak duyurularda belirtilecektir.
4. Uçak programı veya slot yetersizliği nedeniyle, hac broşürlerinde belirtilen seyahat sürelerinin uzaması halinde hacı adaylarından ilave bir ücret alınmayacağı gibi sürelerin kısa olması halinde ise her hangi bir ücret iadesi yapılmayacaktır.
5. Hac ücretinin tamamı kesin kayıt sırasında yatırılabilir gibi, % 50 peşin, kalan kısmı % 25 birinci taksit, % 25 ise ikinci taksit olarak yatırılabilir. Ödeme takvimi broşürlere yazılacak ve kesin kayıt esnasında hacı adaylarına duyurulacak, belirlenen süreler içerisinde ödeme yapmayanların kayıtları silinecektir.
6. Seyahat acentalarına kesin kayıt yaptıranların hac ücretlerini kayıt yaptıracığı acentanın ismini ilgili bankalara beyan etmek şartıyla, Diyanet İşleri Başkanlığının belirleyeceği hac hesabına süresi içerisinde yatırılacaklar, bu süre içerisinde ücretlerini yatırmayanların kayıtları silinecek, silinenlerin yerine kura sırası gözetilerek ilgili hesaba hac ücretlerini yatırmak suretiyle kayıt alınacak, yatırılan hac ücretlerinin kesin kayıt işlemleri tamamlandıktan sonra acentaların hesabına aktarılacaktır.
7. Hacı adaylarından, hac için belirlenen ücretler dışında her hangi bir isim altında ücret talep edilmeyecektir.
8. Konaklama türlerine göre kurulca belirlenen hac tavan ücretlerinin üzerinde bir ücret talep edilmeyecektir.

## F- KONAKLAMA TÜRLERİ

Hac yolcularına farklı hizmet seçenekleri sunabilmek amacıyla Mekke ve Medine'deki bina ve otellerin fiziki yapıları ile Mescid-i Haram ve Mescid-i Nebeviye olan mesafeleri dikkate alınarak, hac konaklama türleri aşağıdaki şekilde düzenlenecektir.

**Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.**



T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

**1. Oda Tercihli Konaklama Türü:**

a) Mekke-Medine'de oda içinde banyo-tuvalet, buzdolabı, yatak ve bazası bulunan, asansör sayısı yeterli, lobisi geniş ve ferah, müstakil yemekhane/irşat salonu bulunan, ortak kullanım mekânları hacı sayısına göre yeterli, otel kapasitelerine göre belirli oranlarda 2, 3 ve 4 kişilik odalarda konaklama yaptırılacaktır.

b) Mekke'de Mescid-i Harama en fazla 7 km. Medine'de ise Mescid-i Nebeviye en fazla 700 metre mesafede yer alan binalarda konaklama yaptırılacaktır.

c) Mekke ve Medine'de binalarda her bir odada asgari 4 m<sup>2</sup>'ye 1 kişi düşecek şekilde konaklama yaptırılacaktır.

d) Mekke'de hacıların otellerden Kâbe'ye ulaşmaları ücretsiz, otobüslerle ring usulü yapılacaktır. **(Bu hizmet Suudi Arabistan Mekke Trafik Komisyonu tarafından 26 Temmuz-05 Ağustos 2020 (hicri 05-15 Zilhicce 1441) tarihleri arasında verilememektedir.)**

e) Bazı otellerin ulaşmaları tereddüdiye (aktarmalı) olarak yapılacaktır.

f) Yemekler; sabah kahvaltısı, öğle öğünü için kumanya veya salata ile çorba vb. ve akşam yemeği tabldot usulü verilecektir.

g) Süresi uçak programına göre azami 45 gün olacaktır.

h) Medine'de konaklama süresi 4-6 gün arasında planlanacaktır.

**2. Otel Konaklama Türü:**

Mekke ve Medine standartlarında günlük oda temizliği, çarşaf ve havluların değişimi vb. hizmet veren 4 veya 5 yıldızlı otellerde 2 veya 3 kişilik odalarda konaklama yaptırılacaktır. Otellerin Mescid-i Harama ve Mescid-i Nebeviye olan takribi uzaklıklarına ve verilen hizmetlere göre iki ayrı kategoride organizasyon düzenlenecektir.

**a. Otel-1 konaklama türünde;**

Mekke'de Mescid-i Harama en fazla 500 m. mesafede, Medine'de ise Merkeziye'de bulunan yıldızlı ve 3 öğün açık büfe yemek hizmeti veren otellerde konaklama yaptırılacak ve kalış süresi uçak programına uygun olarak 10-18 gün aralığında olacaktır.

**b. Otel-2 konaklama türünde;**

Mekke'de Mescid-i Harama en fazla 1000 m. mesafede, Medine'de ise Merkeziye'de yer alan yıldızlı ve 2 öğün açık büfe yemek hizmeti veren otellerde konaklama yaptırılacak, kalış süresi uçak programına uygun olarak 14-25 gün aralığında olacaktır.

Otel konaklama türlerinde (Otel 1 - Otel 2) otel ve oda kapasite sayıları sınırlı olup, kesin kayıt hakkı kazananların kayıtları otel ve oda boşluklarına göre yapılacaktır.

Otel konaklama türleri için yapılacak ilanlarda ve hazırlanacak broşürlerde otelin ismi, mesafesi, ücreti ve kaç öğün yemek verileceği hususları belirtilecektir.

**G- VERİLECEK HİZMET VE MALZEMELERLE İLGİLİ İŞLEMLER**

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

Kesin kayıt yaptıran her hacı adayına, evsafı ve kalitesi Diyanet İşleri Başkanlığı organizasyonuna katılacak olanlara Hac ve Umre Komisyonunca, acentalar organizasyonuna katılacak olanlara ise Hac ve Umre Komisyonunca tespit edilen evsaf ve kaliteden düşük olmamak şartıyla TÜRSAB'ca belirlenmek üzere;

1. Kur'an-ı Kerim, Haccı Anlamak, Hac Yolcuları Rehberi, Kutsal İklimde Dua, Tavaf ve Say Duaları Kitabı,

2. Diyanet İşleri Başkanlığınca hazırlanan "Hac Kimlik Kartı",

3. Bir adet orta boy tekerlekli seyahat ve bir adet el çantası,

4. İki adet Türk Bayraklı arma, 10 adet hijyenik koruyucu maske, taş kesesi ve terlik çantası,

5. 1. ve 2. maddelerde sayılan kitap ve malzemeler Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından bütün hacı adaylarına,

6. 3. ve 4. maddelerde zikredilen malzemeler hacı adaylarına kayıt yaptırdığı organizasyon tarafından ayrı ayrı temin edilerek dağıtılacaktır.

Ayrıca;

a) Kayıt yaptırdıkları ilden uçuş yapacakları havalimanına gidiş ve dönüşleri için otobüs kiralanan veya otobüs bilet ücretleri ödenecek, gerektiğinde oda tercihli konaklama türüne katılanların müracaat etmeleri halinde otobüs bilet ücreti veya rayiç bedeli, otel konaklama türüne katılanların ise uçak iç hat bağlantıları yapılacak veya bilet ibraz etmeleri halinde ücretleri karşılanacaktır.

b) Suudi Arabistan'a gidiş ve dönüş uçak biletleri alınacaktır.

c) Mekke ve Medine'de ikamet ettirilecekleri otel veya binalar kiralananacaktır.

d) Suudi Arabistan'ca verilecek hizmet bedelleri ödenecektir.

e) Cidde-Mekke-Medine ve Meşair intikalleri için otobüs kiralananacaktır.

f) Mekke'de Mescid-i Harama 1000 m. mesafeden daha uzak yerlerde kiralanan bina ve oteller için servis konulacaktır.

g) Mekke ve Medine'deki ziyaret yerleri için otobüs kiralananacaktır.

h) Hac dönüşlerinde; hacılar ve görevlilerin Mekke ve Medine'den havalimanlarına gidişleri sırasında ihtiyaç olması halinde eşya nakli için kamyon kiralananacaktır.

ı) Otel konaklama türlerinde açık büfe yemek, oda tercihli hac konaklama türlerinde ise sabah kahvaltısı, öğle öğünü için kumanya paketi ve akşam yemeği tabldot usulü verilecek, kurulca belirlenecek yemek münüsüne uygun olarak çay ve su ikramında gün boyu kısıntı yapılmayacaktır.

i) Arafat ve Mina için sayısı ve içeriği bilahare belirlenecek menüye uygun kumanya veya yemek verilecektir.

j) Yukarıda sayılan hizmetler, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Seyahat Acentalarının düzenlenecek organizasyonlardaki hac konaklama türlerinin tamamında aynı şekilde verilecektir.

**Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.**

T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

**Ğ- KESİN KAYITLARINI DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI ORGANİZASYONUNA  
YAPTIRACAKLARDAN İSTENİLECEK BELGELERLE İLGİLİ İŞLEMLER:**

**1. Kesin kayıtlar esnasında;**

- a) 2020 Yılı Hac Kesin Kayıt Belgesi,
- b) En az **31 Ocak 2021** tarihine kadar geçerlilik süresi olan pasaport,  
il Müftülüklerine teslim edilecektir.

**2. Hac bürosu görevlileri hacı adaylarının pasaportlarını;**

- a) Pasaporttaki fotoğraf ve diğer kimlik bilgilerinin sahibine ait olduğunu,
- b) En az **31 Ocak 2021** tarihine kadar geçerlilik süresi bulunduğunu,
- c) Pasaport bilgilerinin sisteme mutlaka pasaport tarayıcı üzerinden aktarıldığını,
- d) Pasaportun fotoğraflı sayfasının presli ve soğuk damgalı olduğunu,  
Kontrol edeceklerdir.

**H- KAYITLARIN BİLGİSAYARA GİRİLMESİ VE PASAPORT İŞLEMLERİ**

1. Bizzat ilgili il müftülüklerine müracaat ederek kayıt yaptıracak hacı adaylarının pasaport ve başvuru formundaki bilgiler; **www.hac.gov.tr** adresindeki Hac Programına, refakatçi veya birlikte seyahat etmek istediği kişiler de dikkate alınarak, dikkatli ve doğru bir şekilde günlük olarak girilecektir.

2. Hacı adaylarına ait bilgiler bilgisayara girildikten sonra iki nüsha döküm alınacak ve bu listelere göre sıraya konulacak pasaportlar, listenin bir nüshası ile birlikte en geç **01 Nisan 2020** tarihine kadar Başkanlığa teslim edilecektir.

3. Kesin kaydını yaptırdıktan sonra her hangi bir nedenle vazgeçen hacı adaylarının kayıtları bilgisayardan silinecektir.

4. Vize, kimlik kartı ve beşli formlarda kullanılmak üzere; her hac yolcusunun fotoğrafı pasaport tarayıcıdan taranarak programa aktarılacaktır.

5. Pasaportların üzerine aşağıda örneği gösterilen etiket, bilgisayardan dökümü alındıktan sonra yapıştırılacak ve içindeki bilgiler kontrol edilecektir.

6. 45 yaşından küçük ve mahremsiz olarak hacca gidemeyecek durumda olan kadınlara Suudi Arabistan Konsolosluğundan vize alınabilmesi için, noterden alınacak muvafakatname ve taahhütname düzenlenecektir.

7. 1974 ve daha sonraki yıllarda doğmuş olan evli veya bekâr kadın hac yolcularının erkek refakatçileri, bilgisayardaki refakatçi bölümüne yazılacak ve bu husus her iki pasaport etiketinde de belirtilecektir. Ayrıca, kadın kadına refakatçi yazılmayacaktır. (Bilgisayar ve

**Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.**

T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

pasaport etiketindeki yakınlık derecesi bölümüne eşi, annesi, babası, oğlu, dedesi, torunu, gelini, amcası, dayısı, teyzesi gibi yakınlık bilgisi yazılacak, ancak akrabası, arkadaşı, komşusu, yakını, köylüsü vb. ifadelere yer verilmeyecektir.)

|   |   |
|---|---|
| <b>T.C.</b><br><b>DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI</b><br><b>HAC ORGANİZASYONU</b><br><b>ADI</b> : Ahmet<br><b>SOYADI</b> : EKİCİ<br><b>KUR'A S.N. / T.C.KİMLİK NO</b> : 1850 / 27839525645<br><b>İL ADI - HAVALİMANI</b> : DÜZCE - İSTANBUL<br><b>HAC TERCİHİ</b> : Oda Tercihli<br><b>YAKINI (MAHREMİ)</b> : Emine EKİCİ<br><b>YAKINLIK DERECESESİ</b> : EŞİ | <b>T.C.</b><br><b>DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI</b><br><b>HAC ORGANİZASYONU</b><br><b>ADI</b> : Emine<br><b>SOYADI</b> : EKİCİ<br><b>KUR'A S.N. / T.C.KİMLİK NO</b> : 1851 / 27839525646<br><b>İL ADI - HAVALİMANI</b> : DÜZCE - İSTANBUL<br><b>HAC TERCİHİ</b> : Oda Tercihli<br><b>YAKINI (MAHREMİ)</b> : Ahmet EKİCİ<br><b>YAKINLIK DERECESESİ</b> : EŞİ |
|---|---|

### I- HAC TAKVİMİ İLE İLGİLİ İŞLEMLER

Hac çıkışları **22 Haziran-25 Temmuz 2020 (Hicri 01 Zilkade 1441-04 Zilhicce 1441)**, hac dönüşleri ise **06 Ağustos-02 Eylül 2020 (Hicri 16 Zilhicce 1441-14 Muharrem 1442)** tarihleri arasında yapılacaktır.

### İ- HAC ÇIKIŞ VE GİRİŞ İŞLEMLERİ

1. Hac seferleri hava yolu ile yapılacaktır.
2. Hac çıkış ve girişleri; Adana, Adıyaman, Ağrı Ahmed-i Hani, Amasya-Merzifon, Ankara-Esenboğa, Antalya Gazipaşa-Alanya, Antalya, Balıkesir Koca Seyit Balıkesir Merkez, , Batman, Bingöl, Bursa Yenişehir, Çanakkale, Denizli Çardak, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gaziantep, Hatay, Hasan Polatkan, Isparta Süleyman Demirel, İstanbul, İstanbul Sabiha Gökçen, İzmir Adnan Menderes, Kahramanmaraş, Kapadokya, Kastamonu, Kayseri, Kocaeli Cengiz Topel, Konya, Malatya, Mardin, Muğla Dalaman, Muş Sultan Alparslan, Ordu Giresun, Samsun Çarşamba, Sinop, Sivas Nuri Demirağ, Şanlıurfa GAP, Tekirdağ Çorlu Atatürk, Trabzon, Van Ferit Melen, Zafer, Zonguldak Çaycuma havalimanlarından yapılacaktır.
3. Yeterli sayıda hac yolcusu olmaması, büyük gövdeli uçakların inememesi, hava muhalefeti gibi sebeplerle hac yolcusunun tercih ettiği havalimanından uçuş yapılamaması halinde mezkûr havalimanlarının en uygun olanından uçuşlar sağlanacaktır.
4. Geçmiş yıllarda olduğu gibi Ramazan ayı ve öncesinde umre vizesi alınarak Suudi Arabistan'a götürülüp kaçak olarak hacca kadar bırakmak veya üçüncü bir ülke üzerinden

**Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.**

T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

vatandaşlarımızı usulsüz yollarla hacca götürmek isteyen kişi ve kuruluşların faaliyetleri, vatandaşlarımızın sıkıntı çekmesine ve ülkemizin itibarına yakışmayacak bazı olumsuzlukların yaşanmasına sebebiyet vermekte olup bu duruma engel olmak için;

a) Yurt dışında yaşayan ve kayıt işlemleri Yurt Dışı Din Hizmetleri Müşavirlik/Ataşeliklerince yapılarak Diyanet İşleri Başkanlığı hac organizasyonuna katılan görevli ve hac yolcularına, ilgili Müşavirlik/Ataşeliklerce, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanacak resimli, seri numaralı, mühürlü ve güvenlik işaretli **"Hac Kimlik Kartı"** verilecektir.

b) Hac çıkışlarının başlayacağı mezkûr tarihler arasında Suudi Arabistan'a gidecek hac vizeli yolculardan **"Hac Kimlik Kartı"** istenecek, ibraz edemeyenlerin çıkışlarına izin verilmeyecektir.

c) Suudi Arabistan'da çalışan daimi işçiler, ikameti olanlar, diplomatik, ziyaret veya ticari vize ile anılan ülkeye gideceklerden "Hac Kimlik Kartı" istenmeyecektir.

d) Usulsüz yollarla vatandaşlarımızı hacca götürme vaadinde ve faaliyetinde bulunanların tespit edilmesi halinde, bunlar ivedilikle ilgili mercilere bildirilecektir.

## **J- DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞININ DENETİM VE GÖZETİMİ ALTINDA HAC ORGANİZASYONU DÜZENLEYECEK SEYAHAT ACENTALARI İLE İLGİLİ İŞLEMLER**

1. 2020 yılında hac organizasyonu düzenleyecek seyahat acentalarının uyması gereken hususlarla ilgili **"2020 Yılı Hac Şartname"**si ile şartname çerçevesinde hazırlanacak **"2020 Yılı Hac Sözleşmesi"**nin; Diyanet İşleri Başkanlığı temsilcisinin başkanlığında Kültür ve Turizm Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Türkiye Seyahat Acentaları Birliği temsilcilerinden oluşacak bir komisyon tarafından hazırlanarak uygulanacaktır.

2. Sözleşme imzalayan seyahat acentalarına Diyanet İşleri Başkanlığınca **"2020 Yılı Hac Kayıt Yetki Belgesi"** verilecek, kayıt yetkisi verilen bu acentaların isimleri il müftülüklerine bildirilecektir.

3. Diyanet İşleri Başkanlığı ile sözleşme imzalayan acentaların, kesin kayıt yaptıran hac yolcusu ile aralarında imzaladıkları hizmet sözleşmesinin bir nüshasını il müftülüğüne teslim edecek, bu sözleşmeler müftülükçe arşivlenecektir.

4. Acentalar, illerde adlarına kayıt yapmaya yetkili kıldıkları alt acentalar ile yetkililerinin isim, adres, telefon numaralarını gösterir TÜR SAB'ca onaylanmış listeyi sözleşme esnasında Başkanlığımıza teslim edecek ve söz konusu liste il müftülükleri ile acentaların kayıt yaptıkları yerlerde vatandaşların görebileceği yerlerde asılı bulundurulacaktır.

5. Acenta organizasyonlarında görevlendirilecek kafile başkanı, din görevlileri ve bayan irşat görevlileri Başkanlığımızca belirlenecek ve bunların yol, iaşe ve ibate masrafları ilgili acentalar tarafından karşılanacaktır.

**Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.**

T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

6. Kayıt süresi içerisinde illerde acentaların kaydettikleri hacı adaylarına at bilgileri içeren listeler il müftülüklerince hac programından alınarak arşivlenecektir.

## K- EĞİTİM İŞLEMLERİ

Hac organizasyonlarımızda karşılaşılan problemlerin büyük bölümünün, hac öncesi yolculara verilecek eğitim seminerleri ile ortadan kaldırılabilecek hususlar olduğu tespit edilmiştir. Bu itibarla hac öncesi eğitim seminerlerine katılımın mümkün olduğunca artırılması ve seminerlerin başarılı bir şekilde icra edilmesi önem arz etmektedir. Ömürlerinde sadece bir defa yaşayacakları bu kutsal yolculuğa onları hazırlamak, gerekli eğitim ve rehberliği sunmak, hacı hayatlarında bir milat haline getirebilmelerine yönelik çalışmalar icra etmek en önemli görevlerimizden birisidir.

Bu sebeple;

1. 2020 yılı hacı için **23 Mart-12 Haziran 2020** tarihleri arasında kadın-erkek ayırımı yapmaksızın Başkanlığımız ve seyahat acentaları aracılığı ile hacca gidecek bütün vatandaşlarımızı kapsayacak şekilde "**Hac Hazırlık Kursları**" düzenlenecektir.

2. Kurslarda Hac Yolcuları Eğitim Programının hac öncesi ülkemizde icra edilecek 8 ders - 15 saatlik bölümü il ve ilçe müftülüklerimizce yerel şartlar dikkate alınarak planlanacak ve belirtilen tarihler arasında uygulanacaktır.

3. Kurslar il ve kayıt yaptıran hac yolcusu sayısına bakılmaksızın bütün ilçe merkezlerinde düzenlenecek, büyük yerleşim birimlerinde ihtiyaç halinde birden fazla noktada da kurs planlanabilecektir.

4. 01.06.2016 tarihli ve 774.09-E.29145 sayılı "**Din Görevlilerinin Hac Yolcularına Rehberlik Etmesi**" yazısında belirtildiği üzere hac yolcularının en yakın cami/kur'an kursu din görevlisine zimmetlenerek bu görevliler vasıtasıyla **Hac Hazırlık Kursları, Tanışma Bilgilendirme Toplantılarına** katılımı sağlanacak ve Kur'an-ı Kerim okumasını bilmeyenlere **Kur'an-ı Kerim okuması** öğretilerek hac öncesi bu ibadete hazır olması temin edilecektir.

5. İl Müftüsü veya vekilinin koordinesinde öncelikli olarak il müftüleri, il müftü yardımcıları, ilçe müftüleri, vaizler ve şube müdürleri ile 02-04 Haziran 2013 tarihinde Ankara Büyük Anadolu Otel'de düzenlenen "**Hac ve Umre Hazırlık Kursları Eğitici Semineri**" ve 05-06 Nisan 2016 tarihinde Kızılcahamam'da düzenlenen "**Hac ve Umre Hazırlık Kursları Eğiticiler Çalıştayı**"na katılan personel bu kurslarda eğitici olarak görevlendirilebileceklerdir.

Ancak hac yolcu sayısı fazla olan ve söz konusu eğitici seminerine katılmış personel sayısı yeterli olmayan müftülükler ihtiyaç halinde bu sayılanlar haricinde de görevlendirme yapabileceklerdir. Görevlendirilen personel Hac Hazırlık Kurslarını "**Hac Yolcuları Eğitim Programı**" kitapçığında belirtilen "**uygulama esaslarına**" riayet ederek vermelidirler. Ayrıca programın bir çerçeve-esnek program oluşu da eğiticiler tarafından göz önünde bulundurulacaktır.

**Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.**



T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

6. Kurslara katılımın artırılması amacıyla kayıt esnasında müftülükler ve acentalarca gerekli telkinler yapılacak, ayrıca düzenlenecek kursların yer ve tarihine dair duyurular itina ile yapılacaktır.

7. Müftülükler kursların yapılacağı mekânları hazır hale getirmek ve eğitim araç-gereçlerini temin etmekle sorumludurlar.

8. Kurslarda verimliliği artırmak amacıyla imkân olduğunca sesli ve görüntülü yayınlardan faydalanılacak, başta örnek sunumlar olmak üzere Başkanlığımız tarafından verilen eğitim materyallerine başvurulacaktır.

9. Hac yolcuları yurt dışı çıkış harcının kendileri tarafından yatırılacağı, kurban kesim organizasyonu, emanet para hesabı, sağlık, ayniyat, servis, kargo ve otel hizmetleri gibi hususlarda bilgilendirileceklerdir. Her ders sonunda katılımcılara soru sorma imkânı tanınacaktır.

10. Yolculuk öncesinde kendilerine verilen kitap ve broşürleri okumaları, eğitici ve tanıtıcı CD'leri izlemeleri hususu hac yolcularına önemle hatırlatılacaktır.

11. Ayrıca kfile başkanı ve din görevlileri tarafından "**Hac Hazırlık Kursları**" dışında, uçak programı ve kfile düzeni belirlenip il müftülüklerine gönderildikten sonra, ilgili kfileyi kapsayacak şekilde mutlaka "**Tanışma ve Bilgilendirme Toplantıları**" icra edilecektir.

12. 2020 yılında hac yolculuğuna çıkmak üzere kesin kayıt yaptıracak vatandaşlarımıza ait "Kesin Kayıt Form Dilekçesinde" bulunan "Kur'an-ı Kerim okumasını bilmiyorum" sütununu işaretleyip "Kur'an-ı Kerim okumasını öğrenmek istiyorum" diyenlerin bilgileri ilçe müftülüklerimize zamanında bildirilecek ve mahallinde bu vatandaşlarımıza yönelik Kur'an-ı Kerim öğretim programları düzenlenecektir. Ayrıca ileride ilan edilecek bir tarihe kadar söz konusu Kur'an-ı Kerim öğretimine dair bilgiler Genel Müdürlüğümüze gönderilecektir.

13. "Hac Hazırlık Kurslarında" eğitici olarak görevlendirilecek personele, girdiği ders saati miktarınca verilecek ücret, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 176. maddesine göre hesaplanarak, hac gelirlerinden müftülüklerce ödenecektir.

14. Müftülükler, Genel Müdürlüğümüz ve DİYANET TV işbirliği ile hazırlanan "Hac Yolunda" isimli TV programının yerel TV kanallarında yayınlanması için girişimlerde bulunacak, yerel kanallarda banttan yayınlanacak programın yayın saatlerini hac yolcularına önceden ilan edeceklerdir.

## L- KARGO İŞLEMLERİ

Hac ve Umre Seyahatleriyle İlgili İşlerin Diyanet İşleri Başkanlığınca Yürütülmesine Dair Kararın 7. maddesinin (i) fıkrası gereğince, hac yolcularının eşyalarının Türkiye'ye nakline yardımcı olmak amacıyla;

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

- a) Başkanlığımız, Ticaret Bakanlığı ve PTT Genel Müdürlüğü arasında yapılan protokol çerçevesinde hazırlanan ortak proje uygulanacaktır.
- b) Uygulama, Başkanlığımız ve acenta organizasyonlarıyla hacca giden vatandaşlarımızın tümünü kapsayacaktır.
- c) Konuya ilişkin duyurular vatandaşlarımıza ve ilgili acentalara Başkanlığımız ve TÜRSAB'ca yapılacaktır.

### **M- HACDA KESTİRİLECEK KURBAN İŞLEMLERİ**

Hac yolcularının kurbanlarını Suudi Arabistan'daki mevcut kurban kesim sistemi içinde ve hijyenik şartlarda kestirebilmeleri, bu konuda standart ve birliğin sağlanabilmesi, muhtemel suiistimallerin önlenmesi amacıyla;

- a) Hac yolcularının kurbanlarının vekâleten Diyanet İşleri Başkanlığınca İslam Kalkınma Bankası aracılığı ile toplu olarak kestirilecek, ücretleri ise hac ücretlerine dâhil edilerek tahsil edilecektir.
- b) Acentalar tarafından hac yolcularından tahsil edilen kurban ücretleri; Diyanet İşleri Başkanlığına yatırılan diğer hizmet bedelleri ile birlikte Başkanlıkça belirlenecek hesaba yatırılacaktır.
- c) 0-12 yaş arası çocuklardan kurban ücreti tahsil edilmeyecektir.

### **N- VERİLECEK YEMEK HİZMETLERİ İLE İLGİLİ İŞLEMLER**

1. Diyanet İşleri Başkanlığı ile Başkanlığın denetim ve gözetimi altında hac organizasyonu düzenleyen seyahat acentalarının hac yolcularına verilecek yemeklerde çeşit, gıda ve kalori değeri yönünden birliktelik sağlanabilmesi amacıyla yemek menüsünün hazırlanması için Diyanet İşleri Başkanlığı temsilcisinin başkanlığında en az iki diyetisyen ve TÜRSAB temsilcisinden oluşacak Komisyona yetki verilecek, Komisyonca hazırlanan yemek menüsü uygulanacaktır.

2. Hac organizasyonu düzenleyen acentalar ile hacca gidecek yolculara, Mekke ve Medine'de verilecek yemek hizmetlerinin; Diyanet İşleri Başkanlığının yemek sunumu için tespit ettiği esas ve şartları karşılayacak niteliklere sahip yemek firmalarının yerine getirilecek, bu firmaların hac sezonu boyunca da denetimi Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yapılacaktır.

### **O- SAĞLIK HİZMETLERİYLE İLGİLİ İŞLEMLER**

1. Başkanlığımız ve acenta hac organizasyonlarına katılan vatandaşlarımıza sunulan sağlık hizmetleri, çıkış yapılan havalimanlarında Sağlık Bakanlığı Hudut ve Sahiller Sağlık

**Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.**

T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

Genel Müdürlüğünce, Suudi Arabistan'da ise Başkanlığımızca görevlendirilecek sağlık ekibince verilecektir.

2. İl müftülükleri; hacı adaylarının Ramazan Bayramından sonra menenjit aşılarını yaptırabilmeleri için il sağlık müdürlükleri ile birlikte aşı merkezlerini tespit edeceklerdir.

3. Müftülükler, tespit edilen bu merkezleri, hacı adaylarına duyuracaklar ve aşı yaptırdıktan sonra alacakları kartları, yanlarında bulundurmaları gerektiği hususunu düzenleyecekleri seminerlerde kendilerine hatırlatacaklardır.

### **P- BANKA, MUHASEBE, ÜCRET İADESİ VE EMANET PARA HESABI İLE İLGİLİ İŞLEMLER**

1. Kesin kayıtlarla ilgili banka işlemleri aşağıda belirtilmiştir.

a) Hac ücretleri; **Türkiye Vakıflar Bankası, T.C. Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası, Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş., Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş., Ziraat Katılım Bankası A.Ş., Vakıf Katılım Bankası ve Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş., Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş., PTT'lerden birinde Başkanlığımızca açılmış olan kurumsal hac tahsilat (SAR) hesaplarına yatırılacak ve bu hesaplar dışında, başka her hangi bir hesaba kesinlikle para yatırılmayacaktır.**

b) Müftülükler, vatandaşlarımıza hac kesin kayıt ücretlerini yatırmalarında kolaylık sağlamak amacıyla, banka temsilcilerinin hac bürolarında çalıştırılmasını imkânlar dâhilinde temin edeceklerdir.

2. Muhasebe işlemleri aşağıda belirtildiği şekilde yapılacaktır.

a) Hac yolcularının havalimanlarına nakil masraflarının ödenebilmesi için; Vakfın Hac ve Umre Muhasebe Müdürlüğünce il müftülüklerine TL havalesi yapılacaktır. Ancak, söz konusu paranın havale edilebilmesi için il müftülükleri; **Türkiye Vakıflar Bankası, T.C. Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası, Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş., Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş., Ziraat Katılım Bankası A.Ş., Vakıf Katılım Bankası ve Türkiye Finans Katılım Bankası A.Ş., Türkiye Emlak Katılım Bankası A.Ş., PTT Şubelerinden birinde açacakları (varsa Mevcut) TL. Tevdiat Hesap (IBAN) numaralarını Vakfın Hac ve Umre Muhasebe Müdürlüğüne bildireceklerdir.**

b) Zorunlu sebeplerle havalimanlarına kafile dışında gidip gelen hac yolcularından, hac organizasyonunun **oda tercihli** konaklama türlerine katılanlara müracaat etmeleri halinde otobüs bilet ücreti veya rayiç bedeli, otel konaklama türlerine katılanlara ise ibraz ettiği bilet ücreti ödenecektir.

c) Müftülükler, **31 Ağustos 2020** tarihine kadar yapacakları harcamalar ile harcamalara ilişkin kanuni gider belgelerini **10 Eylül 2020** tarihine kadar Vakfın Hac ve Umre Muhasebe Müdürlüğüne göndereceklerdir.

**Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.**

T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

**d)** Hac ve Umre Muhasebe Müdürlüğünce illere gönderilen nakil avanslarından her hangi bir meblağın artması halinde bu paralar; **(en geç 10 Eylül 2020 tarihine kadar)**

- T.C. Ziraat Bankası Bakanlıklar Ankara Kamu Girişimci Şubesindeki TR07 0001 0017 4507 9746 1256 81,
- Türkiye Vakıflar Bankası Ankara Meşrutiyet Şubesindeki TR13 0001 5001 5800 7287 9642 43,
- Türkiye Halk Bankası Mithatpaşa Şubesindeki TR55 0001 2009 3960 0016 0000 03,
- Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ş.'nin Başkent Kurumsal Şubesindeki TR72 0020 3000 0298 0234 0000 16,
- Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş.'nin Balgat Şubesindeki TR20 0020 5000 0060 7908 0000 19,
- Ziraat Katılım Bankası A.Ş.'nin Kızılay Şubesindeki TR02 0020 9000 1975 1975 0000 05,
- Vakıf Katılım Bankası A.Ş.'nin Ankara Şubesindeki TR 59 0021 0000 0001 9750 0000 08,

İBAN numaralı Hac TL hesaplarından birisine aktarılacaktır.

**e)** Müftülüklerce yapılacak harcamalar, Valilik ve Kaymakamlık onayı alındıktan sonra hac bürolarında görevlendirilen sorumlu personel ile müftü veya vekilinin imzalarını taşıyan kanuni gider belgelerine dayandırılarak yapılacaktır.

**f)** Müftülükler, hac TL hesabından para çekmeye yetkili kılınan kişilerin adları ile imza örneklerini, hesapların açıldığı banka şubelerine önceden bir yazı ile bildireceklerdir.

**g)** Hac işleri ile ilgili olarak taşra teşkilatından Ankara'ya gelen kuryelerin kanuni yollukları il müftülüklerince Hac ve Umre hesabından ödenecektir. Ankara'dan taşraya gönderilecek kuryelerin kanuni yollukları ise Vakfın Hac ve Umre Muhasebe Müdürlüğünce Hac ve Umre hesabından ödenecektir.

**h)** Hac hesaplarıyla ilgili gelir ve giderler; bilahare gönderilecek **Ek-3** tabloya uygun şekilde doldurularak **10 Eylül 2020** tarihine kadar Vakfın Hac ve Umre Muhasebe Müdürlüğüne gönderilecektir.

**3.** Kesin kayıttan sonra hacca gidemeyen veya vefat edenler ile emanet hesabına yatırılan paralarla ilgili işlemler aşağıda belirtildiği şekilde yapılacaktır.

**a)** Kesin kayıt yaptırdıktan sonra kişinin vazgeçmesi halinde, kişi hac ücretini yatırdığı banka dekontu ile birlikte ilgili müftülüğe dilekçe ile müracaat edecektir. Müracaatı alan il veya ilçe müftülüğü hac programından kişinin bağlantılarını kontrol ederek "**Hac Vazgeçen Kaydı Sil**" menüsünden silme işlemini gerçekleştirecek ve alacağı çıktının tasdikli bir nüshasını ilgili

**Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.**

T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

kişiyi teslim edecektir. Bu kişi de elindeki belge ile ister parayı yatırdığı banka şubesine, isterse hac ücreti tahsilatı yapan bankalardan her hangi birine giderek yatırdığı ücretini geri alabilecektir.

**b)** Hacca gitmek üzere para yatırdıktan sonra Türkiye'de vefat edenlerin paraları, Vakfın Hac ve Umre Muhasebe Müdürlüğüne Hac ve Umre hesabından mirasçılara ödenecektir. Ancak, bu ödemeye esas olmak üzere mirasçılardan; Ek-4 deki örneğe uygun olarak düzenlenecek müftülük yazısı ekinde; varislerin açık adresi, telefon numarası ve imzaları bulunan müşterek dilekçe, veraset ilamı, 7338 Sayılı Kanun'un 17'nci maddesi gereğince, veraset ve intikal vergisi ile ilişığının bulunup bulunmadığına dair ilgili vergi dairesinden alınacak yazı, para bir kişi adına gönderilecekse noterden alınacak vekâletname, hac ücretini yatırdığına dair banka dekontu olacaktır.

**c)** Hac malzemelerini aldıktan sonra hacca gitmekten vazgeçen veya vefat eden hac yolcularının paraları geri ödenirken, verilen hac malzemelerinin masrafları düşülecektir.

**d)** Suudi Arabistan'da vefat edenlerin paraları, Suudi Arabistan'da verilecek hizmetlerle ilgili ücretler, hac yolcularının anılan ülkeye girişleri esnasında peşin olarak ödendiğinden, vefat eden hacıların varislerine istemeleri halinde, sadece uçak dönüş bilet ücreti TL olarak ödenecektir.

**e)** Hacı adayları, Suudi Arabistan'da özel ihtiyaçları için harcayacakları gerekli parayı; Türkiye Vakıflar Bankası Ankara Meşrutiyet Şubesindeki **Hac Emanet Kurumsal SAR hesabına** T.C. kimlik numarası ile ad ve soyadlarını yazdırmak suretiyle yatırabilecekler veya buldukları yerden havale edebileceklerdir.

**f)** Belirtilen döviz cinsi dışında başka para, kesinlikle kabul edilmeyecektir.

**g)** Emanete alınan bu paralar Mekke veya Medine'de toptan veya peyderpey yatırdıkları döviz cinsinden kendilerine veya istedikleri takdirde eşlerine ödenecektir. Ayrıca, Türkiye'deki yakınları da bu hesaplara, hacıların (alıcısının) T.C. kimlik numarası ile adını ve soyadını yazdırmak suretiyle para yatırabileceklerdir.

**h)** Bu hizmet için kendilerinden ilgili bankalarca ayrıca havale ücreti alınmayacaktır.

**4.** İlçe müftülükleri, hac gelirlerinin havale edildiği banka ekstreleri ile harcamalarla ilgili kanuni gider belgelerinin asıllarını **31 Ağustos 2020** tarihi mesai bitimine kadar il müftülüklerine göndereceklerdir.

**5.** İl müftülükleri, hac gelirlerinden **10 Eylül 2020** tarihine kadar yapılacak harcamalara ait kanuni gider belgelerinin asıllarını ise en geç **10 Eylül 2020** tarihi mesai bitimine kadar Türkiye Diyanet Vakfı Hac ve Umre Muhasebe Müdürlüğüne göndereceklerdir.

## R- DİĞER İŞLEMLER

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyamet İşleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

1. Bu talimatta hac yolcularını ilgilendiren hususlar; vaaz, hutbe ve yerel basın-yayın organları aracılığıyla vatandaşlarımıza duyurulacak ve ayrıca ilgili bölümler, hac yolcularınca okunabilecek bir şekilde büyütilerek hac bürolarına asılacaktır.

2. Hac işlemleriyle ilgili konularda il müftülükleri ile koordinenin daha hızlı sağlanabilmesi için, faks makinelerinin gerekli bakımları yaptırılarak sürekli açık bulundurulacak, cevabı istenilen yazılar süresi içinde cevaplandırılacaktır.

3. Talimat gereğince yapılacak iş ve işlemler; te'kide ve zaman kaybına sebebiyet verilmeden süresi içerisinde gerçekleştirilecektir.

4. Hac ve umre hizmetleriyle ilgili vatandaşlarımızdan gelen müracaatlar, Başkanlık talimatları çerçevesinde müftülüklerce cevaplandırılacaktır.

5. Bu talimatta yer almayan hususlarda, yürürlükteki mevzuat hükümleri, Kurul ve Komisyon kararları ile Başkanlık talimatları çerçevesinde işlem yapılacaktır.

6. İvedilik içeren konularda Hac ve Umre Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün; Bilgi İşlem Bürosuna ait 0312 295 7528-30-33-43 numaralı telefonlar, Hac Bürosuna ait 295 7513-15-16-19-20-22, 295 8468-69 numaralı telefonlar, 286 5782 numaralı faks, [www.hac.gov.tr](http://www.hac.gov.tr) web sayfası ile [hac@diyanet.gov.tr](mailto:hac@diyanet.gov.tr) e-mail adresi ayrıca, Türkiye Diyanet Vakfı Hac ve Umre Muhasebe Müdürlüğü'nün, 0312 295 8427-29-30-31-33 numaralı telefonları ve 0312 285 8440 numaralı faksı ile haberleşme sağlanacaktır.

7. Bu talimatın bir sureti, il müftülüklerince ilçe müftülüklerine ivedilikle ulaştırılacak ve ilgili personele imza karşılığı duyurulacaktır.

Bilgilerini ve gereğini önemle rica ederim.

 e-imzalıdır

Osman TIRAŞÇI  
Başkan a.  
Başkan Yardımcısı

Ek :

- 1 - Çocuk Ücretleri Tablosu (bilahare gönderilecektir)
- 2 - Ücret İadesi İle İlgili Örnek Yazı (bilahare gönderilecektir)

Dağıtım:

81 İl Valiliğine (İl Müftülüğü)ne  
TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI TÜRK  
ANONİM ORTAKLIĞI GENEL  
MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.



T.C.  
CUMHURBAŞKANLIĞI  
Diyanet İŞleri Başkanlığı

Sayı : 75704976-302.01.01-E.730863  
Konu : 2020 Yılı Hac Organizasyonu  
Talimatı

08.11.2019

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI  
ANONİM ŐİRKETİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE  
TÜRKİYE HALK BANKASI ANONİM ŐİRKETİ  
GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE  
Albaraka Türk Katılım Bankası A.Ő.NE  
Kuveyt Türk Katılım Bankası A.ŐNE  
Ziraat Katılım Bankası Anonim Őirketi Genel  
Müdürlüğüne  
VAKIF KATILIM BANKASI A.Ő.NE  
TÜRKİYE FİNANS KATILIM BANKASI ŐUBESİ  
MÜDÜRLÜĞÜNE  
TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI ANONİM  
ŐİRKETİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE  
POSTA VE TELGRAF TEŐKİLATI ANONİM  
ŐİRKETİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE  
Türkiye Diyanet Vakfı Genel Müdürlüğüne

**Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu hükümleri uyarınca elektronik imza ile imzalanmıştır.**